

BURO SRO
t.a.v. mevr. ing. D. Mereboer
't Goylaan 11
3525 AA Utrecht

Datum 3 februari 2016
Kenmerk BE/2016/020/r
Uw kenmerk Email d.d. 18 januari 2016
Auteur(s) C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE
ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4
4181 AB Waardenburg

t 06-44179899
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl

RegioBank 85.01.07.326
BTW NL1182.37.020.B01
KvK 55488609

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Eksterlaan 48 te Leerdam

Ten zuiden van het Heerenlanden College aan de Eksterlaan 48 te Leerdam is een braakliggend terrein gelegen. Het terrein maakte voorheen onderdeel uit van het scholencomplex en was derhalve ingericht met een schoolgebouw, fietsenstalling, schoolplein en een gazon. ABB Ontwikkeling B.V. is voornemens om op de locatie 15 levensloopbestendige eengezinswoningen te realiseren. Het project is planologisch bekend als plan 'Meesterlaan'.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

De huidige bestemming van het perceel is 'maatschappelijk' en dient gewijzigd te worden naar 'wonen'. In opdracht van ABB Ontwikkeling B.V. stelt Buro SRO een bestemmingsplanwijziging op voor de locatie. Buro SRO heeft Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

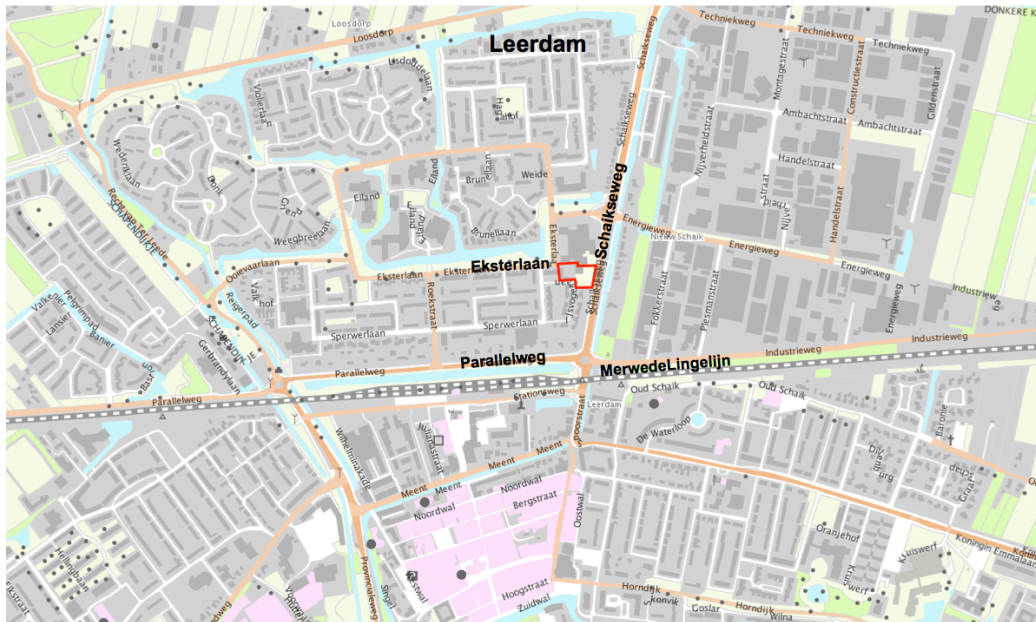
Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Eksterlaan 48 te Leerdam (figuur 1). De locatie betreft een braakliggend terrein wat voorheen onderdeel uit maakte van het scholencomplex Heerenlanden College en was derhalve ingericht met een schoolgebouw, fietsenstalling, schoolplein en een gazon. Het terrein is nu grotendeels tijdelijk in gebruik als werk- en opslaglocatie van een aannemer die werkzaamheden uitvoert in de directe omgeving. Het braakliggende deel is begroeid met gras en struiken langs de zoom. Het depotgedeelte wordt gebruikt als opslag voor diverse wegenbouwmaterialen, stalling van machines en er zijn twee bouwketen geplaatst. Het terrein is geheel afgesloten. In bijlage 1 is een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De planlocatie is gelegen het centrum van Leerdam en wordt begrensd door gebouwen van het Heerenlanden College (noorden), Eksterlaan, IJsvogellaan en het perceel aan de Eksterlaan 44 (westen), IJsvogellaan en het perceel aan de IJsvogellaan 24 (zuiden) en de Schaikseweg, provinciale weg N327 (oosten). De directe omgeving van de locatie bestaat uit: bedrijfspanden, woonwijken, stedelijke infrastructuur met bomenrijen/-lanen, openbaar groen en allerlei stedelijke voorzieningen. Ten zuiden van de locatie, op een afstand van 200m, ligt het spoorwegtraject MerwedeLingelijn.

Figuur 1 De rode omlijning weergeeft de ligging van de planlocatie aan de Eksterlaan 48 te Leerdam (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen betreffende de ontwikkeling van 15 levensloopbestendige eengezinswoningen, plan 'Meesterlaan'. De sloop van de voormalige opstallen heeft reeds plaatsgevonden. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- verwijderen terreinverharding- en inrichting alsmede kap van bomen en struiken: sloopwerkzaamheden en transport (afvoer) van materiaal en groen.
- terrein bouwrijpmaken: vergraven, aanbrengen puin, aanleg nutsvoorzieningen;
- bouwen 15 woningen: allerlei bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg buitenopslag; allerlei (straat- en hoveniers)werkzaamheden.

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 27 januari 2016. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 8/8 bewolkt, 12° Celsius en windkracht 3-4 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Vaatplanten

Zwaarder beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocatie (Ff-wet; tabel 2 & 3). Het perceel is deels in gebruik als werklocatie en derhalve verhard met stalen rijplaten. De overige perceelinrichting bestaat voornamelijk uit gras en een zoom van struiken en bomen. Ter indicatie zijn onder andere de volgende algemene soorten aangetroffen: gewone braam, sneeuwbes, gewone vlier, wilg, zuring, zwarte els, speerdistel en klis.

De planlocatie heeft aannemelijk geen betekenis voor beschermde planten. Gelet op de functie en het gebruik van de locatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. Tevens is de huidige situatie recentelijk ontstaan door de sloop van de schoolgebouwen. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen derhalve worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. De locatie is ongeschikt voor grote in het wild levende zoogdieren. Het terrein is geheel omrasterd, grotendeels verhard en er is nauwelijks vegetatie aanwezig. Zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust, voortplantings-mogelijkheden en dergelijke aanwezig zijn. Op de locatie zijn voor geen van de grondgebonden zoogdiersoorten essentiële functies te benoemen. Gedurende het foerageren of migratie kunnen echter algemene soorten wel tijdelijk op de locatie aangetroffen worden. Hierbij valt te denken aan soorten als: veldmuis, huismuis, bruine rat en egel. De aanwezigheid van zwaarder- en strikt beschermde soorten kan echter worden uitgesloten.

De beoogde herinrichting van het terrein leidt niet tot een noemenswaardige afname van het leefgebied van vorengenoemde (tabel 1) soorten. Alle soorten die mogelijk gebruik maken van de planlocatie betreffen licht beschermde soorten (Ff-wet, tab. 1). Voor deze soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Een gedeelte van de planlocatie is na de herinrichting weer geschikt leefgebied voor een aantal soorten.

Tevens is in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat waar potentieel aanwezige zoogdieren zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011).

De gevels en de dakafwerking/-constructie van de aangrenzende panden zijn nauwkeurig geïnspecteerd op de aanwezigheid van potentiële invliegopeningen voor vleermuizen. Op geen enkele locatie is de spouw of het dak toegankelijk of geschikt voor vleermuizen. Op de locatie zijn bomen aangetroffen die potentieel geschikt zijn als vaste rust- of verblijfplaats van vleermuizen.

De luwte van de bebouwing, de hagen en de beslotenheid van het perceel zijn geschikt als foerageergebied voor dwergvleermuizen en laatvlieger. Vleermuizen foerageren opportunistisch waarbij het actuele voedselaanbod bepalend is voor de tijdsduur van foerageren op een bepaalde locatie. De meeste soorten gebruiken een fijnmazig netwerk van ruimtelijke structuren. Het verdwijnen of tijdelijk ongeschikt raken van een klein deel van het foerageernetwerk heeft geen significante effecten mits het geen belangrijke verbindingsroute betreft. Mogelijk kunnen foeragerende en passerende vleermuizen worden verstoord als gevolg van bouwverlichting. Om verstoring te voorkomen wordt geadviseerd maatregelen te treffen ten aanzien van verlichting. Mits mitigerende maatregelen worden getroffen kunnen significant negatieve effecten voor vleermuizen worden uitgesloten.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. De aanwezigheid van reptielen is uitgesloten. Amfibieën leven in een terrestrisch (m.n. herfst/winter) en aquatisch (m.n. lente/zomer) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. Op de locatie is geen oppervlaktewater aanwezig, aan de overzijde van de Eksterlaan ligt echter een brede singel. De planlocatie is egaal (weinig tot geen reliëf), begroeid met gras en een zoom van struiken. In combinatie met de relatief geïsoleerde ligging tussen drukke wegen en bebouwing maakt dat de locatie matig geschikt is terrestrisch habitat. Incidenteel zouden algemene soorten zoals gewone pad en kleine watersalamander voor kunnen komen. Voor deze soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen (Ff-wet, tab. 1). Negatieve effecten op zwaarder en strikt beschermde amfibieën en reptielen worden uitgesloten.

Vissen

Op de planlocatie is geen oppervlaktewater aanwezig. Er zijn geen zware ingrepen voorzien in of nabij dichtbij gelegen watergangen langs de locatie. Effecten als gevolg van optische verstoring of zware trillingen op (beschermde) vissen kunnen derhalve uitgesloten worden.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. De meeste dagactieve insecten zijn in de winterperiode niet of nauwelijks zichtbaar. Op de locatie en in de directe omgeving zijn slechts enkele algemene of aangeplante vegetatie aangetroffen. Er zijn geen specifieke planten soorten aangetroffen die specifiek voor een bepaalde soort een waardplant vormen.

Tevens is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde terrestrische insecten. Derhalve kan een essentiële functie voor zwaarder en strik beschermde soorten worden uitgesloten. Significant negatieve effecten op de soortgroep worden niet verwacht.

Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De vogelsoorten betreffen: roodborst, merel en pimpelmees. In de bomen en struiken op de planlocatie zijn geen oude nesten of holen aangetroffen.

In de bomen en struiken in de zoom van het terrein kunnen broedgevallen van algemene vogels voorkomen. Indien de beoogde werkzaamheden buiten het broedseizoen worden opgestart of dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden maar betreft indicatief de periode 15 maart - 15 juli. Het is echter aannemelijk dat er zich weinig of geen broedgevallen zullen voordoen.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt, behoudens de Nationaal Landschappen 'Nieuwe Hollandse Waterlinie, Groene Hart en Rivierengebied', geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park of Ecologische Hoofdstructuur. Binnen een straal van 3 km liggen het Natura-2000 gebied 'Lingegebied en Diefdijk-Zuid' en gebieden t.b.v. Ecologische Hoofdstructuur of Natuurnetwerk Nederland (figuur 2).

Figuur 2 De gele omlijning weergeeft de ligging van de planlocatie bij benadering. De locatie maakt, behoudens Nationaal Landschappen geen onderdeel uit van een beschermd landschapstype. In de directe omgeving liggen het Natura-2000 gebied 'Lingegebied en Diefdijk-Zuid' en gebieden t.b.v. Ecologische Hoofdstructuur of Natuurnetwerk Nederland (bron: symbiosys.alterra.nl).

De beoogde ontwikkeling betreft de realisatie van 15 grondgebonden woningen in de bebouwde kom van Leerdam. De ruimtelijke ingrepen zijn dermate beperkt dat een negatief effect door externe werking op doelsoorten en instandhoudingsdoelen in de omliggende beschermde natuurgebieden uitgesloten is.

Bovendien zijn de werkzaamheden tijdelijk van aard en treden er in de nieuwe situatie geen nieuwe of verhoogde permanent negatieve effecten op voor beschermde flora en fauna.

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het plangebied heeft aannemelijk geen essentiële betekenis voor zwaardere en strikt beschermde soorten (tabel 2 & 3). Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen. De aanwezigheid van passerende en foeragerende vleermuizen en algemene broedvogels is niet uit te sluiten.
- De ruimtelijke ingrepen leidden, mits maatregelen getroffen worden ten aanzien van vleermuizen en broedvogels slechts tot een tijdelijke verstoring van algemene voorkomende en licht beschermde soorten. Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en conform de Flora- en faunawet worden niet verwacht. Nader onderzoek naar het voorkomen van soorten wordt echter niet nodig geacht
- Mits gewerkt wordt zoals aanbevolen leiden de werkzaamheden niet tot overtreding van de Flora- en faunawet. Er behoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie maakt, behoudens Nationaal Landschap 'Nieuwe Hollandse Waterlinie, Groene Hart en Rivierengebied', geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park of Ecologische Hoofdstructuur. Gezien de aard van de werkzaamheden is van externe werking op beschermde gebieden geen sprake.

Aanbevelingen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (rood/groen licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fahrten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravn)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden

- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Est, D. van der, & J. Kampen, 2012. Ruimtelijke ontwikkelingen in en rondom recreatieplas Cattenbroek Woerden. Toetsing aan de Flora- en faunawet. ATKB, Geldermalsen.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Twisk, P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Zeist

Geraadpleegde websites
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.vleermuisprotocol.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

ing. C.J. Blom

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE
KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Eksterlaan 48 te Leerdam en betreft een voormalige deel van het Heerenlanden College.

Figuur 2 De beoogde ingreep bestaat uit de ontwikkeling van 15 levensloopbestendige eengezins woningen, het plan 'Meesterlaan'.

Figuur 3 Een deel van het terrein is in gebruik bij een aannemer in de grond-, weg- en waterbouw die verderop bezig is met wegwerkzaamheden.

Figuur 4 De directe omgeving van de planlocatie bestaat uit woonwijken, bedrijfspanden, infrastructuur en oppervlaktewater.